

ОСКАРЖЕННЯ “НЕОСКАРЖУВАНОВОГО”

Останні тенденції щодо оскарження ухвал,
не передбачених ст. 309 КПК

Олександра Яновська

д.ю.н., професор,
суддя Великої Палати Верховного Суду

**Кожен, чиї права та свободи,
визнані в конвенції,
було порушено, має право на
ефективний засіб юридичного
захисту в національному
органі,
навіть якщо таке порушення
було вчинене особами,
які здійснювали свої офіційні
повноваження**

- ⦿ ст. 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

Існування засобів юридичного захисту має бути достатньо певним як на практиці, так і в теорії, оскільки без цього їм не вистачатиме належної доступності та ефективності

- ⦿ рішення Європейського суду з прав людини у справі “Кац та інші проти України» від 18 грудня 2008 року (п. 95)

Право на справедливий судовий розгляд (стаття 6 конвенції), одним з аспектів якого є право доступу до суду, не є абсолютним; воно може бути обмеженим, особливо щодо умов прийнятності скарги

- **Golder v. the United Kingdom, рішення від 21 лютого 1975 року, параграф 36; Перетяка та Шереметьєв проти України, рішення від 20 червня 2011 року, параграф 33**

Право доступу до суду не може бути обмежено таким чином або у такій мірі, що буде порушена сама його сутність.

Ці обмеження повинні мати законну мету та бути пропорційними між використаними засобами та досягнутими цілями

- ⦿ **Guérin v. France, рішення від 29 липня 1998 року, параграф 37**

Стаття 309. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування

- 1. Під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про:**
  - 1) відмову у наданні дозволу на затримання;
  - 2) застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в його застосуванні;
  - 3) продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні;
  - 4) застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні;
  - 5) продовження строку домашнього арешту або відмову в його продовженні;
  - 6) поміщення особи в приймальник-розподільник для дітей або відмову в такому поміщенні;
  - 7) продовження строку тримання особи в приймальнику-розподільнику для дітей або відмову в його продовженні;
  - 8) направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи або відмову у такому направленні;
  - 9) арешт майна або відмову у ньому;
  - 10) тимчасовий доступ до речей і документів, яким дозволено вилучення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа - підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність;
  - 11) відсторонення від посади або відмову у ньому;
  - 12) відмову у здійсненні спеціального досудового розслідування.

**КОЖНОМУ ГАРАНТУЄТЬСЯ ПРАВО
НА ОСКАРЖЕННЯ В СУДІ РІШЕНЬ,
ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ,
ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ**

Стаття 55 Конституції України

ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 6:

**«ГЛИБОКИЙ І ТРИВАЛИЙ» ХАРАКТЕР
РОЗБІЖНОСТЕЙ, ПРО ЯКІ ЙДЕТЬСЯ (У
СУДОВИХ РІШЕННЯХ З ОДНОГО І ТОГО
Ж ПИТАННЯ), НЕ СУМІСНИЙ ІЗ
ПРИНЦИПОМ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ В
ЙОГО ШИРОКОМУ ЗНАЧЕННІ**

«Тудор Тудор проти Румунії» (Tudor Tudor v. Romania), п. 26-33),

«Штефаніца та інші проти Румунії» (Ștefănică and others v. Romania), п. 31-40)

Значення судового реагування на скарги полягає

у перевірці **законності, обґрунтованості та справедливості рішень, дій чи бездіяльності державних органів,**

в наданні можливості судам **виявити помилки і недоліки правозастосовної діяльності.**

Порівняно із іншими процедурами судовий порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність державних органів забезпечує:

- ✓ більшу об'єктивність
- ✓ змагальні засади судового розгляду скарг
- ✓ більшу авторитетність та обов'язковість прийнятого за результатами розгляду скарги рішення

Єдиним критерієм, який дозволяє визначити, які рішення, дії чи бездіяльність державних органів та посадових осіб можуть бути оскаржені до суду та хто саме має право на таке оскарження, є

обмеження конституційних прав і свобод громадян або створення перепон для доступу до правосуддя

**СУДОВІ РІШЕННЯ
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
ВЕРХОВНОГО СУДУ
ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛ
СЛІДЧИХ СУДДІВ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ
ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК**

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/74475959>

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/74475877>

ТРОШКИ ПРО ІНШЕ.....

**Якщо рішення, яке стосується
«цивільних» прав або «кримінального»
обвинувачення,
приймає адміністративний,
дисциплінарний або виконавчий орган,
у внутрішньому законодавстві має бути
структурне право на оскарження до
судового органу - можливість подавати
заяву про принаймні один етап судового
розгляду є автономною вимогою статті 6**

**Алберт і Ле Компт проти Бельгії (Albert and Le
Compte v. Belgium), 10 лютого 1983 р,
п. 25-37**

ПРАВО НА ОСКАРЖЕННЯ
ДО СУДУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ЮРИСДИКЦІЇ
РІШЕННЯ КДКП
ПРО ВІДМОВУ
У ВІДКРИТТІ
ДИСЦИПЛІНАРНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/7474768>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!